

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 10 Eylül 2018 Tarihli Bildirisi

Barikatlar

Dönemin TKP MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaş 1977 Konya Konferansında okuduğu Politik Rapor'da "barikalara çıkacağız" saptamasında bulunmuştu.

Bilen yoldaşın siyasi öngörüsü ve tespiti yaşamda karşılığını buldu. 1977 ile 1980 arasında partimiz proletaryanın içinden örgütlenen öncü işçi kadrolarına, partinin yolunda savaşıma katılan İlerici Gençler'i ile fabrika önlerinde, işçi yatağı semtlerde, liselerde, üniversitelerde barikalara çıktılar.

Gelişmeden korkan egemen sınıflar gelişen direnişin bir ayaklanmaya dönüşmesini engellemek için 12 Eylül'de askeri faşist bir darbe ile gelişen devrimci hareketi bastırdılar. Partimiz dahil devrimci hareketler de birkaç istisna dışında direnemedi veya direnmedi. Partimiz, 12 Eylül sabahı grevde olan metal ve otomotiv işçilerini direnişe çağıracağına vardiyalarda yer almaya çağırıyordu. Bu ciddi bir özleştirme ve detaylı değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu karar daha sonra partimizi likidasyona sürükleyen ve ruhlarını burjuvaziye satan dönemin kimi yöneticilerinin affedilmeyecek eseridir.

Aradan 38 yıl geçti. Ülke tekrar faşist bir diktatörlüğün pençesi altında. 12 Eylül'den sonra, iç ve dış etkenlerin etkisinden dolayı henüz tam olarak toparlanamayan sınıf hareketi cılız. Ancak, ülkede içten içe korkunç bir ısınma var. Bu ısınma kaynama noktasına geldiği vakit, sınıf hareketinin önünde hiç bir güç duramayacak.

Bilen yoldaşın genç kadın ve erkek yoldaşları şimdi bu dönemde zor bir görevin üstesinden gelmeleri gerekecek. Sınıf savaşı kızıştığında, işçiler, emekçiler, yoksullar sokaklara çıktığında, fabrikaları, madenleri, tersaneleri, rafinerileri, işyerlerini işgal ettiklerinde partimizin her kıvılcımının içinde bir parti hücreleri ile temsil edilmesi gerekiyor.

İşçi yatağı tüm semtlerde, stratejik iş kollarında, büyük sanayii kuruluşlarında parti hücreleri olması gerekiyor. Sendikal ve demokratik kurumların yönetimlerine etkide bulunabilmesi, onun için de bu örgütlerin hem orta ve alt kademelerinde, hem de üst kademelerinde parti hücreleri kurmuş olması gerekiyor.

Eğer Bilen yoldaşın genç yoldaşları bu görevi başaramazlarsa gelişecek olası yığınsal direniş bir saman alevi gibi yanıp sönecek, iktidar direnen işçi ve emekçilerden intikam alacaktır. Gezi Direnişinin sönmülmesini doğru değerlendirdiğimizde de işçi sınıfının ve geniş emekçi yığınların örgütlü bir şekilde gelişen bu halk hareketinin içinde yer almadığını ve partimizin rolünün yetersiz kaldığını tespit ediyoruz. Onun için parti hücrelerinin her alanda gelişmesine ve onun etrafında geniş bir taraftar çevresinin oluşmasına önem vermek durumundayız.

İşte o zaman Bilen yoldaşın doğru olarak öngördüğü o barikatlar devrimci sınıf hareketinin tüm bileşenleri tarafından doldurulacak. Gidişat oraya... Bundan kimsenin şüphesi olmasın.

TKP 98. Savaş Yılında, Sınıf İle Birlikte, Sınıfın İçinde

Türkiye Komünist Partisi bu toprakların en eski ama aynı zamanda en genç partisidir. Diğer tüm örgütlenmelerden ayırt edici temel farkı işçi sınıfı içinde örgütlenme konusunu temel alan olarak belirlemiş olmasıdır. Çünkü TKP, işçi sınıfının partisidir, onun öncü örgütüdür.

TKP, 98 yıllık savaş tarihi içinde çok sınavdan geçti, çok önemli kayıplar verdi, çok yoldaşımız toprağa düştü. İyi günleri oldu, zor günleri oldu. Birkaç kez tasfiye girişimi ile karşı karşıya kaldı. Ama her defasında tekrar ayağa kalkmasını bildi. Çünkü o işçi sınıfının partisidir ve işçi sınıfı var oldukça o da var olacaktır.

TKP'ye karşı girişilen her düzeyde tüm saldırılar ve yok etme denemeleri her zaman sınıf düşmanı merkezli olmuştur. Katliamların, cinayetlerin, suikastlerin, sürgünlerin ve tasfiye girişimlerinin arkasında her zaman burjuvazi, onun iktidarı, polisi ve istihbaratı olmuştur. Bu kesindir. Başka açıklaması yoktur. Onun için parti içi ihanetin de tasfiye girişimlerinin de değerlendirilecek başka bir açısı veya "insani" yanları yoktur ve olamaz.

Partimize ihanet eden tüm kadrolar bugün burjuvazinin kucağındadır. Kimilerinin "Sol" söylemler içinde olmaları bu gerçeği değiştirmez. Çünkü o "Sol" söylemler burjuvazinin devletini, erkini hedef alan, onun sınırlarını zorlayan söylemler değildirlir. Onların yaptıkları "sol" popülizmden başka hiç bir şey değildir.

TKP, burjuvazinin iktidarına karşı mücadele ederken Bilen yoldaşın buyruğu olan "Fabrikalar Kalemizdir" şiarından yola çıkıyor. Bugün MHP destekli AKP-SARAY Rejimini oylarıyla destekleyen kitlelerin ezici çoğunluğu işçi, emekçi, yoksul, işsiz ve emeklilerdir. "Dayanışma" adı altında parayla manipüle edilerek satın alınan bu oylar işçi sınıfının devrimci yumruğu olarak onlara iade edilecektir. Bunu başarmanın tek yolu vardır. Fabrikalarda, işçi yatağı semtlerde örgütlenmek.

Gençlik devrimci bir dinamizme sahiptir. Ancak işçi sınıfının savaş yolundan yürümediği ve mücadele etmediği sürece sonuç alamaz. Günümüz gençlik hareketlerinin temel sorunu burada yatmaktadır. Partimiz bu sorunu da çözecektir.

12 Eylül öncesi İlerici Kadınların örgütlenmesi işçi yatağı semtlerde çocuklara "süt kampanyaları" ile başlayan bir harekettir. Öğrenci ve aydın kadınların ilk adresleri emekçi kadınların örgütlenmesi olmuştur. Bu deney günümüzde kadın örgütlenmesinin de kırmızı çizgisidir.

Burjuvazinin ayaklarının altındaki halıyı çekip onu düşürecek tek güç işçi sınıfının öncülüğünde yükselecek birleşik devrimci halk direnişidir. TKP kadro ve örgütleri, tüm TKP'liler gece gündüz, yorulmadan, bıkmadan, usanmadan ve zafere olan inançları ile bu amaçla çalışıyorlar.

**Yaşasın TKP!
Yaşasın Devrimci Güçlerin Savaş Birliği!
Yaşasın İşçi Sınıfı!**

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
10 Eylül 2018

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Sedat TANER Yoldaş:

‘İşçi Sınıfı Var Oldukça TKP’yi Yok Edemeyeceksiniz!’

ATILIM: Partimizin 98. kuruluş yıl dönümü konusunda mesajınız nedir?

S.TANER Yoldaş: Öncelikle tüm yoldaşlarımızın ve işçi sınıfımızın nezdinde partimizin kuruluşunun 98. yıl dönümünü Merkez Komitemiz adına kutlamak isterim. Partimizin kuruluşu, kuruluş biçimi ve 98 yıldır parti tarihimizin dönüm noktaları aslında partili bakış açısıyla TC’nin tarihinin aynasıdır. Kısaca tek bir tespitte bulunmak istiyorum ve bunun her şeyi anlatacağını düşünüyorum: TKP 10 Eylül 1920’de Türkiye’nin kuruluşuna devrimci ve komünist ideler ışığında müdahale edilmek için kurulmuştur, düşman onun için partimize sürekli saldırmıştır, onun için partimiz 97 yıldır yasaklıdır, ancak TKP kuruluş amaç ve ilkelerine bağlı kalarak bu ülkenin geleceğini biçimlendirecektir. Dostlarımızın buna inanmasını, düşmanlarımızın ise bunu bilmesini istiyoruz. Mustafa Suphi yoldaşın dediği gibi “işçi sınıfı var oldukça TKP’yi yok edemeyeceksiniz”. Bu cümlemin altını çok kalın bir çizgiyle çiziyorum. TKP kuruluşun beri sahip olduğu amaç ve ilkeleri ile vardır ve bu amaç ve ilkeleri yaşama geçirmek bugün bizlerin görevidir. Tüm yoldaşlarımıza, yandaşlarımıza ve çevremize bu görevi hatırlatmak ile sözlerime başlamak istiyorum.

ATILIM: 24 Haziran seçimlerinin sonuçları hakkında ne söylemek istersiniz?

S.TANER Yoldaş: Bu konuda çok fazla zaman kaybetmeyelim. Partimizin çeşitli yayınlarında bu konudaki görüşlerimizi ayrıntıları ile açıkladık. Ama özet olarak şunu ekleyelim: TC Devleti 2013 senesinde o dönem varolan hükümet ile bir bütünlüşme süreci başlatmıştır, bu süreç 2015 Nisan ayından itibaren hazırlıkları tamamlanmış bir şekilde yürütülmeye başlanmıştır. 24 Haziran seçimleri 2015 Nisanından itibaren pratikte yürüyen sürecin doruk noktasıdır ve seçimlerde verilen oyların hiç bir değeri olmamıştır, bize göre seçim sonuçları elektronik ortamda hazırlanıp seçim akşamı servis edilmiştir. Bu konuda ATILIM’ın Haziran ve Temmuz sayılarında, Mehmet KADIRGA ve Tamer ADALI ikili imzasıyla yayınlanan “Yeni Bir Durum, Yeni Bir Dönem” yazılarının dikkatle okunmasını öneririm. Bir tek değerlendirme daha ekleyelim. CHP bizce açıklanandan çok daha fazla oy almıştır, ancak bu CHP’ye oy veren demokratların sinyalidir, değilse CHP’nin bu ülkede statükoyu ve devlet doktrinini değiştirecek hiç bir adım atmaya programlı olmadığını altını bir kez daha çizmek isterim.

ATILIM: Bu konuyu geçmeden bir ek soru yöneltmek isteriz. HDP’yi nasıl değerlendirirsiniz?

S.TANER Yoldaş: Bu konuda seçim akşamı açıklamamızda “bu seçimlerin tek kazananı HDP olmuştur” dedik. Ancak bu kitleler nezdinde propaganda amaçlı bir açıklamadır. Devrimci-demokratik kamuoyunu diri tutmak amaçlıydı. Çünkü AKP’nin açık ara kazanması ve MHP’nin beklenilenden fazla oy alması bir moral çöküntü yarattı. Ama HDP bizce bu seçimlerde daha fazla oy aldı, yine de kurgularında barajın altına düşürmemelerinin tek sebebi (isteselerdi düşürürlerdi), Kürt halkının tepkisini kontrol altında tutmak içindi ve “Kürt sorununu biz çözeriz” mesajıydı. HDP’nin seçimler öncesi ve sonrası izlediği hat devletin değişik biçimlerde HDP üzerinde “çalıştığını” gösteriyor.

ATILIM: Süreç sizce bundan sonra nasıl gelişecek. Ekonomi çöktü. Sınıf hareketinin önünde yeni olanaklar açılır mı?

S.TANER Yoldaş: Ekonomi seçimlerden çok önce çökmüştü. Seçimleri boşuna 1,5 yıl öne çekmediler. Krizi de henüz daha tam anlamıyla toplum olarak yaşamaya başlamadık. Ekonomik Kriz otomatikman sınıf hareketinin yükselmesini sağlamaz. Gericici ve faşist hareketlerin güçlenmesini ve gelişmesine de yol açar. Ve

böyle bir programlama var gibi gözüküyor. Resmi ekonomi çöktü ama bu ülkenin bir de gayri resmi ekonomisi var, o da çalışıyor. Bu krizi aşmak için hem kayıt dışı kaynakları kullanacaklar, aynı zamanda da bu kaynaklarla yoksul işçi ve emekçileri de besleyecekler. Yani her haneye yardımlara devam edecekler. Ama diğer yandan enflasyonun yükselmesi yani hayat pahalılığı karşısında yoksullaşma artacak, işverenler pazarlar daraldığı için üretimi kısacak, dolayısıyla işçi hakları kısıtlanacak ve işten çıkarmalar olacak, bir de TL’nin döviz karşısında değer kaybetmesinden dolayı ülkede birçok ekonomik denge bozulacak ve bu enflasyonu daha da katlayacak. Biz “işsizliğe, pahalılığa, zamlara, yoksulluğa ve baskılara karşı” başlığı altında ulaşılabildiğimiz tüm iş yerlerinde ve işçi yatağı semtlerde sınıfı örgütlemek için çalışmalıyız. Şu anda tüm yoldaşlarımızın, en geniş çevremizin ve parti temel örgütlerimizin yoğunlaşması gereken alan budur. Sınıf hareketinin önünde açılacak yeni olanaklar ancak o zaman komünist bir programa uyumlu halde geliştirilebilecektir.

ATILIM: Türkiye’nin savaştığı ve istilacı politikaları konusunda ne söylemek istersiniz? Ortadoğu ve özellikle Suriye’deki gelişmeler hakkında düşünceleriniz nedir?

S.TANER Yoldaş: Türkiye içinde bulunduğu ekonomik krizi ve siyasal dengesizlikleri savaştığı ve istilacı politikalar ile aşmaya çalışıyor. Egemenler başka çare göremiyorlar. Pazarlarını kalıcı olarak genişletmek istiyorlar. Ama işin temelinde TC’nin Türk-İslam Sentezine dayalı doktrini var. Yaşananlar salt Erdoğan’ın “Yeni Osmanlı” stratejileri ile açıklanamaz. Kimilerinin “derin devlet” olarak adlandırdıkları TC Devletinin stratejisi budur. ABD, NATO ve AB emperyalistleri ile yaşadıkları çelişkilerin nedeni de burada aranmalıdır. Ancak Türkiye tek başına bölgede istediği sonucu alamaz. O nedenle de ABD-NATO politikaları ile Rusya-İran-Çin politikaları arasında gel-git yaşıyor. ABD’nin “Büyük Ortadoğu Projesi” ile başlayan serüven şekil değiştirdi. Bu değişiklikte temel olgu TC için Kürdistan meselesidir. Değilse bu alanda hiç bir sorun yaşamadan ABD-NATO politikalarının uygulayıcısı hatta temsilcisi olmaya devam ederdi. Bu süreci tüm niteliklerini bu söyleşi kapsamında iki cümle ile açıklamak mümkün değil. Ama birçok değişkenlikler içeren ve düz bir yolda ilerlemeyen bir süreç olduğunu vurgulamak gerekir. Rusya ile ilişkilerin “çok iyi” olduğuna aldanmayın. Ne Rusya Türkiye’ye güveniyor, ne de Türkiye Rusya’ya. İkisi de birbirlerini ABD’ye karşı bir koz olarak kullanıyorlar ve kendi bölgesel çıkarlarına yönelik taktik işbirlikleri yapıyorlar. Biz Suriye’nin bağımsız federatif bir devlet olarak bütünlüğünü korumasını ve ABD’nin tüm üsleri ve son askerine kadar bölgeden sökülüp atılmasını savunuyoruz. Ayrıca bu arada çok fazla gözardı edilen Filistin sorununun çözümünün öneminin öne çıkarılmasına dikkat çekiyoruz.

ATILIM: Sizce Türkiye ABD ve NATO müttefiği olmaktan vaz geçer mi?

S.TANER Yoldaş: Mümkün değil. Özellikle ekonomik olarak göbekten bağımlı bir yapı var. Bakınız, ekonomik krizin çözümlerini ABD nezdinde çözmek için girişimler başladı bile. Ancak ABD’nin uzun eli olarak Şanghay Paketi’ne yanaşabilirler. Özellikle Çin’in mali olanaklarından yararlanmaya ve Rusya ile enerji alışverişlerini garanti altında tutmaya çalışabilirler. Uluslararası düzeyde ilişkiler birçok faktöre ve politik nitelikli güç dengelerine bağlıdır. Diğer taraftan güçlü destek alır ve taktik ilişkiler stratejik düzeye yükselirse görece değişiklikler de beklenebilir. (Altını çiziyorum, görece.) Çünkü Türkiye’nin de kendine göre Rusya ve BDT ülkelerinde yaşayan Müslüman halklara yönelik ezeli hedefleri var. Aynı şekilde Çin’deki Uygur Özerk Bölgesi ile ilgili. Dost görünüp gizli amaçlarına ulaşabileceklerini zannediyor olabilirler. Bu aynı zamanda ABD’nin de Türkiye’ye biçtiği bir rol. Kısacası,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Sedat TANER Yoldaş:

‘İşçi Sınıfı Var Oldukça TKP’yi Yok Edemeyeceksiniz!’

bugünkü statükoda hiç bir zaman ABD’nin yürüncesinden çıkmazlar. Evet, Türkiye bölgesinde ABD’nin üstlendiği role talip, onun bizzat cepheye olmasından ve Kürt Özgürlük Hareketi ile ilişkilerinden rahatsız. Başka bir sorunu yok. ABD ile KÖH’ün gelişen ilişkileri çok hassas bir konu. Dikkatle izliyoruz ve değerlendiriyoruz.

ATILIM: Dünyadaki yeni bloklaşma uluslararası alanda niteliksel olarak yeni bir durum yaratabilir mi?

S.TANER Yoldaş: Bu konuda çok şey söylemek için erken. Rusya ve Çin birer kapalı kutu. Çok olumlu sonuçlar da çıkabilir, ABD emperyalist bloku açısından lehte olacak çok kötü sonuçlar da gerçekleşebilir. Bunu Rusya ve Çin devletleri içindeki güçler dengesi belirleyecek. Süreci yakından takip etmek lazım. Dünyanın toplumsal ilerlemeden yana çehresini bir anda değiştirecek gelişmeler olması da bir olasılık. Ama şimdi bu konuda söylenecek her şey spekülasyona girer.

ATILIM: Partimizin durumunu, savaş gücünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

S.TANER Yoldaş: Partimiz 1989’dan itibaren başlangıcı 1982’lere dayanan çok zor yıllar geçirdi. Şu anki durumda partimizin sürekliliği tekrar sağlanmış durumdadır. Bunun altını çizelim.

Yeniden inşa sürecindeyiz. Bu konuda çok yol aldık. Geçmiş deneylerden önemli sonuçlar çıkardık. Kimse 12 Eylül öncesindeki gibi yarı legal bir “illegalite” beklemesin. Ölçüyü ona göre koyanlar partimizin varlığı, gücü ve yapabilecekleri konusunda yanılırlar. Gerçekten derin illegal kadrolar temelinde inşa edilen konspiratif bir yapı var. Partimiz henüz hedeflediği tüm alanlarda istediği etkin düzeye yükselmedi, ancak bugün tüm savaşım biçimleri için hazır ve donanmış bir yapıya sahip olduğunu abartmadan söyleyebiliriz. İkinci konu, açık alanda deşifre olmuş ve illegal çalışmaya nesnel olarak uygun olmayan fedakar eski kadrolarımız çalışmalarıyla yığınla yeni ilişkiler kurularak çok geniş bir legal alanın yaratılmış olmasıdır. Şimdi bu alanı açık alanda örgütlü hale getirme dönemine ulaştık ve önümüze o gündemi koyduk.

ATILIM: Görüşme için çok teşekkür ederiz. Okuyucularımıza, parti kadrolarına ve tüm parti güçlerimize iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

S.TANER Yoldaş: “Yeter ki kararın sol memenin altındaki cevher” diyerek, partimizi tekrar bugün geldiği duruma getirmek için gecesini gündüzüne katarak çalışan, destekleyen, dayanışma içinde olan tüm yoldaş ve parti dostlarımıza teşekkür etmek istiyorum. TKP’mizin 98. kuruluş yıldönümü işçi sınıfımıza, yoksul emekçi halklarımıza tekrar kutlu olsun. Teşekkür ederim.

Parti Tüzüğü Nasıl Okunmalı?

o İsmail Hakkı YORULMAZ

Türkiye Komünist Partisi’nin iç yapılanması, örgütlenme ilkeleri ve biçimleri TKP Tüzük belgesinde ayrıntıları ile tarif edilmiştir. Tüzük donuk bir belge değildir. Sadece partilenirken okunup onaylanacak, daha sonra sayfaları açılmayacak bir belge hiç değildir. Parti tüzüğü partinin kanunlarıdır. Parti çalışmaları süresince sürekli olarak sayfaları açılarak baş vurulması gereken bir belgedir. Söz konusu olan salt disiplin ve cezalar konusu değildir. Parti sekreterleri savcı veya hakim değildir.

Tüzükte özümsemesi gereken parti üyelerinin hakları ve bir o kadar da görevleridir. İkinci önemli konu Temel Parti Örgütü, yani parti hücreleri ile ilgili maddelerdir. Bir diğer önemli konu, Temel Parti Örgütü ile parti organları arasındaki niteliksel farkın anlaşılması konusudur.

Bu yazımızda sözünü ettiğimiz üç konuda görüşlerimizi biraz daha derinleştirmek ve açmak istiyoruz.

Parti Üyeliği:

Parti tüzüğümüz üyelik tarifini şöyle yapar: “**Partinin program ve tüzüğünü kabul eden, partinin temel örgütlerinden birinde çalışan, parti kararlarına uyan, üyelik ödentilerini düzgün ödeyen herkes TKP’ye üye olabilir.**”

Birinci kural; partinin program ve tüzüğünü kabul etmektir. Bu demektir ki, program ve tüzükle en küçük ayrıntı dahi olsa ilişkisi olan bir kimse parti üyesi olmamalıdır. Parti üyesi program ve tüzüğün her satırını, her cümlesini ve her maddesini, her hal ve şartta tavizsiz olarak savunmayı gerektirir.

İkinci kural; partili olmak bir parti temel örgütünde yani hücrelerinde çalışmayı şart koşar. Parti üyesi olmanın ilk kabulü ve MK’ya sunumu zaten ilgili parti temel örgütü tarafından yapılır. Üye parti temel örgütü çalışmalarında yer alarak ve burada görev alarak parti çalışmalarını yürütür. Tüm tartışmalarını, sorunlarını,

önerilerini temel örgüt toplantılarında yürütür ve çözer.

Üçüncü kural; partili yoldaş gerek üst organlardan gelen gerekse içinde çalıştığı temel parti örgütünün kararlarına istisnasız uymak zorundadır. Alınan veya alınmış bir karar hakkında farklı görüş de taşısa, o karar alınmışsa onu yaşama geçirmek için çalışmak yükümlülüğündedir. Karar temel parti örgütünde alınmışsa, karar alma sürecinde görüşlerini belirtir ve savunur, ancak oylama sonucu çoğunluk oyuyla karar alınmışsa ona uymak durumundadır. Üst organların kararları konusunda rapor yoluyla veya istisnai durumlarda bire bir görüşerek farklı kanaatlerini dile getirebilir ancak karar değişmediği sürece alınmış olan karara uymak onun partili görevidir.

Dördüncü kural; üyelik ödentilerinin düzenli ödenmesi kuralıdır. Üyelik ödentilerinin düzgün ödenmesi partili yoldaşın parti örgütü ile ilişkilerinde düzenliliğin, sürekliliğin ve disiplinin bir göstergesi olduğu için en az diğer kurallar kadar önem taşımaktadır.

Parti üyelerinin kurallarını ifade eden bu tek cümle ile ilgili saatlerce konuşulabilir ve sayfalarca yazı yazılabilir. Dolayısıyla parti tüzüğünün her maddesinin ve her cümlesinin derin bir anlamı olduğu ifadesi dikkate alınması gereken bir konudur.

Biraz açalım... Parti üyesinin tüzüksel olarak hakları olduğu kadar görevleri de vardır. Sadece haklardan bahsederek görevleri yerine getirme konusunda aynı hassasiyeti göstermemek parti üyeliğinin niteliği ile çelişen bir durumdur. Dolayısıyla, tüzükte parti üyesinin görevleri ve hakları sadece üzerinden geçer gibi bir kere okunacak maddeler değildir. Temel parti örgüt toplantılarına hazırlıklı gelmek demek teorik ve ideolojik olarak kendini sürekli yenilemeyi gerektirmektedir. Yani Marksizm-Leninizm’in klasiklerinin ve gerek partimizin gerekse de kardeş partilerin veya onların ideolojik kalemlerinin yorumlarının takip edilip okunması bu görevi yerine getirmek anlamında en az dünyada, bölgede ve ülkemizde güncel politik gelişmeleri analiz etme konusunda çalışmak kadar önem taşır. Parti üyesi her toplantıya bu anlamda hazırlıklı gelmek durumundadır. Değilse, toplantıya hazırlıksız gelmek, toplantıda tartışılan konularda kendisinden önce söz alan yoldaşlarının

Parti Tüzüğü Nasıl Okunmalı?

(Üçüncü sayfadan devam)

düşünceleri temelinde doğaçlama konuşma yapan parti üyesi durumuna düşülür ki, bu da parti üyeliğinin teorik, ideolojik ve politik niteliği ile bağdaşmaz. Bu olumsuz özellik parti üyeliğinin sorgulanmasına kadar gidebilir. O anlamda, parti üyesinin görevleri arasında olan kendini teorik, ideolojik olarak sürekli yenileme görevi çok önemli bir görevdir.

Benzer bir konu aidat (ödenti) ile ilgilidir. Aidat ödemek, parti üyesi olmanın kullarından biridir. Ancak bir parti üyesinin olana-kları belirlenen oranda aidat ödemeyi aşıyorsa, aidat ödemekle yetinmek bir parti üyesinin partili ahlakı ile uyuşmaz. Olanağı olan yoldaşlar kendiliklerinden belirlenen oranın üzerinde aidat ödemeli veya düzenli bağış yapmalıdırlar. Zar zor geçinen bir yoldaş, tüzüksel oran gereği aidat ödüyor diye, daha iyi gelir sahibi olan bir yoldaşın da tüzükte belirtilen veya parti kararı olarak belirlenen orana göre aidat ödemesi ile yetinmesi partililik ahlakı ile uyuşmaz. O yoldaş da kuşkusuz “daha fazla kazanıyorum ama giderlerim ve masraflarım da fazla” diye düşünebilir. Neki bu bir partiliye yakışmaz. Başka giderler ve masraflar öncelikle parti dik-kate alınarak planlanmalı ve uygulanmalıdır. Parti için mali anlamda fedakarlık yapmayı yerine getirmeyen bir partilinin yarın parti çalışmalarının geneli açısından da aynı fedakarlıkları yerine getirip getiremeyeceği şüphelidir. Ve de en önemlisi, başka öncelikleri olan bir partilinin düşman karşısında dik durabilme yeteneği de şüphelidir, çünkü “başka öncelikleri” olabilir. Dolayısıyla bu tür yoldaşların partililikleri sorgulanır ve gerekli sonuçlar çıkarılarak uygun kararlar alınır.

Görüldüğü gibi tüzükteki bir maddenin yorumlanmasından iki sonuç daha çıkardık ki, hepimizin bildiği gibi konular bunlarla sınırlı değildir. Onun için parti temel örgütünde yürütülecek çalışma, bu tür konuların da ayrıntısı ile ele alınacağı ortamlar olduğundan vazgeçilmez önem taşıdığı gibi bir tüzüksel kuraldır da.

Partinin yeniden örgütlendiği dönemlerde kimi il, ilçe, fabrika ve semtlerde kimi yoldaşlarla ikili bağ içinde parti çalışmasının geçici bir süre yürütülme zorunluluğu olabilir. Bu geçici süre mümkün olduğu kadar kısa tutulmalıdır. Bunun da tek çözümü söz konusu il, ilçe, fabrika veya semtte görevli olan yoldaşın, yürüttüğü parti faaliyeti sonucunda kendi alanında bir parti temel örgütü (hücre) kurma yeteneğini gösterebilmesindedir. Bulunduğu alanda ikinci ve üçüncü bir kişiyi parti ilkelerine göre örgütleyemeyip yeni bir temel parti örgütü kuramayan yoldaşın bu partiye nasıl bir katkısı olacağı düşünülebilir. Kadro kaydırma yöntemi ile temel parti örgütleri kurma yönteminin, istisnalar hariç, çok sağlıklı sonuçlar vermediği geçmiş pratiğimizin önemli sonuçlarından bir tanesidir. Her alan kendi kadrolarını kendisi bulma, yetiştirme, olgunlaştırma ve partileme görevi ile yükümlüdür.

Temel Parti Örgütü (Hücre):

“Hücre, Temel Parti örgütleri, partinin omurgasıdır. Bu temel öbekler, Komünist Partisi'nin işçi sınıfıyla, köylü, emekçi, halk yığınlarıyla bağlar. Hücre, aynı iş yerinde çalışan veya aynı yerde oturan parti üyelerinden oluşur.” diyor parti tüzüğümüz.

Temel parti örgütlerinin “partinin omurgası” olma görevini yerine getirebilmesi için işleyişinde uyması gereken kurallar ve görevler parti tüzüğümüzde ayrıca belirtilmiştir. Biz konunun farklı bir yanına değinmek istiyoruz. Temel parti örgütü bir partilinin bir anlamda yuvasıdır. Bütün benliği ile kendisini temel parti örgütünün çalışmasına adar, temel parti örgütündeki yoldaşlarından hiç bir gizli özeli olmaz ve temel parti örgütlerinin bir bütünü olan parti örgütünü yani partiyi güçlendirmek için, teorik, ideolojik, politik ve örgütsel alanda tüm bilgi, birikim, ilişki ve yeteneklerini kullanarak çalışır.

Temel parti örgütleri özellikle fabrikalarda, hastahanelerde, tersanelerde, madenlerde, limanlarda, havalimanlarında, demiryolu birimlerinde, rafinerilerde ve semtlerde oluşturulur. Günümüzde

bilimsel teknolojinin gelişmesine ve onun üretimde üstlendiği önemli role uygun olarak bilişim alanında da temel parti örgütleri oluşturulması yeni bir alan olarak niteliksel önem kazanmıştır. Banka, borsa, holdingler ve hava-kara-deniz ve demiryolu taşımacılığı yapılan işyerlerinin ilgili bilişim birimlerinde temel parti örgütleri kurmak çok fazla önemlidir.

Temel parti örgütleri çok gizli olarak devletin güvenlik, bilişim ve teknoloji birimlerinde de oluşturulur. Özellikle güvenlik örgütleri alanında, ama devletin diğer alanlarında da yürütülecek çalışmalar MK'ya bağlı Örgüt Bürosu'nun özel ihtisas alanına girer. Ordu içinde örgütlenme de aynı şekilde ve büyük bir hassasiyetle merkezi özel organların sorumluluğunda yürür. Ancak, bu alanlarda henüz örgütlenme yaratılamamışsa (ki bunu işyeri ve semt parti örgütleri bilemez) işyeri ve semtlerdeki temel parti örgütleri, kitle içinde yaptıkları çalışmalar sırasında söz konusu alanlar ile ilgili elde ettikleri yeni ilişki bilgilerini ilgili merkezi organa iletilmek üzere rapor etmelidirler. Bu tür bilgiler özel durumlarda hiyerarşik parti yapısı üzerinden değil doğrudan MK'nın ilgili bürosuna ulaştırılmalıdır. Bu konuda hiyerarşi silsilesinde kapalı zarf usulü ulaştırılacak gizli bilgi güvensizlik yaratmaz.

Partili kadrolar kitle içerisinde siyasi çalışma yürütürken tabii ki partinin politikalarının ilgili alanlara ulaşması ve bu doğrultuda sonuçlar elde edilmesi için görev üstlenmişlerdir. Bu anlamda politikada gizlilik olması (istisnai durumlar hariç) mümkün değildir. Ancak örgüt gizlidir. Her partili kadro, üyesi olduğu temel parti örgütünün (hücrenin) gizli kalmasını korumakla birinci derecede yükümlüdür. Bu konuda prim veren kadroların partililiği sorgulanır.

Temel parti örgütleri çalışma alanlarında, kendilerinin etrafında kurdukları yığın ilişkileri, sempatizan bağları, ekonomik, sosyal ve demokratik mücadelelerdeki yığın ilişkileri içinde kendilerini gizlerler. Dışarıdan inceleyen ve araştıran bir göz bu çeşitlilik ve yaygın örgütlülük ve de çalışmalar içinde temel parti örgütünü çözebilecek durumda olamamalıdır. Partili kadrolar açık denizde suda balık misali çalışırlar, binlerce balığın içinde seçilemeyecek nitelikte olurlar.

Partinin Organları:

Semt, Bölge, İl, Yöre ve Merkez Komiteleri partinin atanmış (koşullara el veriyorsa seçilmiş) organlarıdır. Partinin en üst organı ise Kongre'dir. Tüzük bunu böyle belirler. Bu organlarda nasıl görev alınır sorusunun yanıtını doğru vermek gerekmektedir. Her yoldaşın belirli bir parti stajından sonra organlarda görev alma hakkı vardır. Görev almanın kıstası tek tek yoldaşların politik düzeylerine, yeteneklerine, birikimlerine, özverilerine, fedakarlıklarına, başarılarına ve disiplinlerine bağlıdır. Tabii ki bir de ihtiyaca bağlıdır. Yoldaşlarımız yürüttükleri parti çalışmalarını içerisinde herhangi bir organa aday olacak düzeye gelirler veya gelemeyiz. Hiç bir organda görev almayıp temel parti örgütü çalışmalarını sürdürmek de her hangi bir organda görev almak kadar onurlu bir görevdir.

Temel parti örgütleri (hücreler) ile parti organları arasındaki ayrım parti tarihimizde örgütsel pratik içinde her zaman tüzüğümüzün öngördüğü ve olması gerektiği gibi uygulanmamıştır. Parti, bu eksikliklerin bedelini çok ağır ödemiştir. Bundan ders çıkarmamız gerekmektedir.

Geçmiş dönemlerde parti organlarında görev alıp görev süreleri biten yoldaşların yaşanan olumsuz durumu, bugün, parti çalışmalarında temel parti örgütü çalışmalarına her yoldaşın katılmasının ne derece önemli olduğunun deneyini yansıtıyor. Hiç bir temel parti örgütü üyeliği ve stajı olmadan bu partiye girmiş, organlarda, hem de üst organlarda görev almış sonra da “görev süren bitti” denince kendisini partinin dışına atmış nice yoldaşlar tanındık. Veya kendi başına bir merkez gibi davranarak boş vaazlar verenleri hepimiz biliriz. Özellikle bugünkü koşullarda bu nitelikte kişilerin “sosyal medya” denen mecralarda nasıl “salladıklarını”

Parti Tüzüğü Nasıl Okunmalı?

(Dördüncü sayfadan devam)

hepimiz izliyoruz. "Salladıkları" diyoruz çünkü, gerçekten sallıyorlar. Yazdıklarının binde birini pratikte yaşama geçirmek niyetinde ve disiplininde değiller. En başta örgütlü değiller. Değilsen böyle bir düşünceleri olsaydı veya en azından geçmiş mücadelelerine ve kendilerine duydukları saygı dolayısıyla partinin içinde olmasa da destekleselerdi bu ifadeyi kullanmazdık.

Halbuki gerçekten partili bir kadro organlarda çalıştığı sürece de geldiği temel parti örgütünün çalışmalarına, en azından toplantılarına katılmaya devam eder ve görev süresi bitince tekrar tüm enerjisini vermeye yuvasının, temel parti örgütünün çalışmalarına yoğunlaşır. Gerçek parti üyesi, kadrosu ve yöneticisi bu anlayışta olan yoldaşlarımızdır. Bu anlayışta olmayanlar varsa onlardan acil olarak arınmamız gerekmektedir.

Organlarda görev almak ne kadar onurlu bir görevse aynı zamanda ve aynı oranda yüksek sorumluluklar da gerektirir. Konspirasyon koşullarında savaşan bir partinin organlarında görev alan bir kadro bu görevini hiç bir koşulda ve alanda açık etmez. Parti örgütü ve hiyerarşisi içinde bunun bilinmesi gerekiyorsa bunu bir üst organ veya MK o kadronun parti adıyla çok dar ve ilgili çevreye deklare eder. Bu durumda o kadronun deklare edildiği çevrede gerçek kimliği ile bilinmiyor olması şarttır. Değilsen ne konspirasyonun bir anlamı kalır ne de o kadronun görevinin.

Bu nedenle partimizin MK üyeleri, Yöre, İl, Bölge ve Semt sekreterleri bilinmez, komite üyeleri tanınmaz. Davranışları dolayısıyla öyle olduğu zannedilenler ya yaşamsal bir hata ve parti suçu işliyorlar demektir ya da parti bilinçli olarak düşmanı yanıltmak için metotlar geliştirmiştir. Bunun haricinde "ben bilmem ne komitesi üyesiyim" diyerek kendini deklare eden bir kimsenin bu partide bırakın herhangi bir komite veya organda, bir temel parti örgütünde dahi yer almadığından yola çıkmalısınız.

Parti pratiğinde tüzüğün doğru anlaşılması ve uygulanma-

ması sonucu doğan hatalardan düşman da fazlasıyla yararlanmaktadır. Bir yandan örgütsüz bir şekilde "eleştiri" adı altında söylenen sözler veya yayınlanan ifadeler emin olunuz ki istihbarat ve siyasi polis tarafından değerlendirilmektedir. Diğer yandan böyle ortamlara meydan veren unsurlar farkında olmadan, yaptıkları kötülükten daha fazla kötü niyetleri olmadan çeşitli çevre ve devrimci örgütler içine sürülen ajanlar tarafından arkadaş ortamlarında "dostça" sorgulanmaktadır ve bu sorgulamalar partiye karşı düşmanın operasyonlarının alt yapısının oluşturulmasına hizmet etmektedir.

Demek ki, tüzük kurallarına uyulmaması "iyi niyet" ile dahi olsa partimize karşı düşmanın darbeler vurabilmesinin yolunu döşemektedir. Onun için tüm yoldaşlarımızın ve parti örgütümüzün bu tür davranış içinde olanlara karşı uyanık ve dikkatli olması gerekmektedir. Onlara karşı nasıl bir tutum alınacağı yetkili organlar ve temel parti örgütleri tarafından belirlenir. Hiç bir yoldaş ve örgütümüz bu unsurlara karşı savunma ve tartışma pozisyonuna girmemelidir. Ama hiç bir yoldaş da bu tür davranışların eninde sonunda karşılıksız kalmayacağını ve bu partiye zarar veren herkesin bunun hesabını vereceğinin rahatlığını da içinde taşımalıdır. Aksi davranış bu unsurların yaratacağı sonuçlarla benzer sonuçlar doğurur ve sadece düşmana malzeme üretir. Onun için "partiye savunmak" adına dahi olsa örgüt kararı ve görevi olmadan girilen her tartışma ve polemik parti kurallarını çiğnemektir ve cezalandırılır. Burada "iyi niyet" aranmaz.

Bu yazımızla parti örgütlerimiz içinde ve kadrolarımız arasında tartışılan yeni tüzüğümüz konusunda partinin temel örgütlenme ilkesi demokratik-santralizm konusunu başka bir yazıya erteleyerek bazı yaklaşımlarda bulunarak tartışmalara katkı sağlamayı amaçladık.

MARKSÇI - LENİNCİ PARTİ'NİN EĞİTİM NOTLARI

Düzenleyen: Hikmet BALKAN

DİYALEKTİK MATERİYALİZM

(ÜÇÜNCÜ BÖLÜM)

TARİH TEORİSİ I

Bu yazıda, diyalektik materyalizmin tarih teorisini ele alacağız. Konuyu iki bölümde inceleyeceğiz...

Tıpkı diyalektik gibi tarihsel materyalizmin tarih teorisi de salt inceleme aracı değil, bir eylem aracıdır. Devrimci teori, devrimci pratiğin, devrimci politikanın vazgeçilmez aracıdır. Kaptan için pusula, saat ve sekstant neyse, mühendis için fizik kanunları neyse, devrimci politikacı için tarihsel ya da diyalektik materyalizm de odur. **Diyalektik evrensel bir araçken, tarih teorisi özel bir araçtır, bir başka deyişle toplumsal ilişkiler içinde bilimsel yön bulmayı olanaklı kılan, bu ilişkilerin hareket kanunlarının belirlenmesini sağlayan araçtır.** Yalnızca hareket kanunlarıyla ilgili bilgi sayesinde gelecekle ilgili bilimsel bir öngöründe bulunulabilir ve ancak bu öngörü sayesinde doğru devrimci eylem mümkün olur.

Materyalist tarih teorisinin çığır açan özelliği, tarihsel gelişmenin ana hatlarını öngörmemize ve gereken şekilde etkimlememize, ona belli sınırlar içinde vakıf olmamıza izin veren ilk teori olmasıdır. Başka bir deyişle yalnızca ve öncelikle geçmiş tarihin açıklaması değil, aynı zamanda ve her şeyden önce insanın tarih yapma tarzının teorik temelidir. Doğa kanunlarının anlaşılması, doğaya özgür bir biçimde hükmetmenin temelidir. Tarihin maddi kanunlarını anlamak ise insan özgürlüğüne giden yolu açar. Materyalist tarih teorisi devrimci pratikten ayrılırsa yaşamaz. Şöyle bir söz vardır: Yalnızca kimyadan anlayan kişi, kimyayı da anlayamaz vb.

İnsanların geçimlerini kazanma tarzları toplumsal hayatın tüm diğer yanlarını belirler. Bu tarzlar özellikle de toplumsal görüşleri,

MARKSÇI - LENİNCİ PARTİ'NİN EĞİTİM NOTLARI

düşünceleri, anlayışları veya "**toplumsal bilinci**" belirler. Başka bir deyişle, **maddi toplumsal hayat düşünsel hayatı belirler, Marks'ın deyimiyle toplumsal varlık toplumsal bilinci belirler.** Maddi olan düşünsel olanı -toplumsal konularda da- belirlediğinden bu öğretiyeye tarihsel materyalizm adı verilmiştir. Diyalektik hakkındaki önceki bölümleri hatırlarsak bu öğretinin, materyalist diyalektiğin insanların toplumsal ilişkilerine özel bir uygulaması olduğunu kolayca görürüz.

Bu öğreti ilk bakışta alabildiğine makul görünür, ama sıradan düşünme biçimine, yani **sağduyu denen şeye aslında zıt olduğunu da unutmamak lazım.** Sağduyu öncelikle meseleyi şöyle ortaya koyar: Görünüşe bakılırsa, insanın tüm eylemleri zihinden, yani insanın önüne koyduğu amaçlardan kaynaklanmaktadır. İnsan, amaçları, planları her neyse ona göre davranacaktır, yani gündelik düşünce ya da sağduyu materyalist tarih öğretisine hiç de uygun değildir. Oysa daha yakından bakıldığında bu uygunsuzluğun yalnızca yüzeysel olduğu görülür, çünkü insanların davranışlarını düzenleyen amaçlar, insanların zihinlerindeki fikirlerin kaynağı nedir, sorusu ortaya çıkar hemen. Toplumsal düşünmenin şu ya da bu unsurunun kaynağı nedir, ya da daha somut bir örnek vermek gerekirse, nasıl olur da ortaçağ dönemindeki bir köylü ile, günümüzdeki köylü farklı düşünür? Ya da nasıl oluyor da bir işletmecinin grev ve sendikalar hakkındaki görüşleri işçinin görüşlerinden farklılık gösteriyor? Bu tür soruları sormaya başladığımız anda fikirler alanından çıkar ve neden insanların bin yıl önce bugünkünden farklı düşündüklerini, bugün tarım sınıfının işletmecilere veya işçilere göre neden farklı görüşlere sahip olduğunu araştırmak zorunda kalırız. Fikirlerdeki bu farklılıkları yine başka fikirler kullanarak açıklamak, onları açıklamamak, açıklama yapmaktan vazgeçmek demektir.

Tarihte belli toplumsal görüşlerin nasıl birbirinin yerine geçtiklerini, bir görüşün bir başka görüşle nasıl yer değiştirdiğini veya aynı toplum içinde iki sınıfın doğru olan, iyi olan hakkında nasıl olup da neredeyse farklı görüşlere sahip olduğunu anlayabilmek için bu görüşlerin maddi nedenlerine dönmeliyiz. Toplumsal bilinçten tekrar toplumsal varlığa uzanmalıyız. Tarihsel materyalizm düşünce veya bilinç gerçeğini inkar etmez. Tarihsel materyalizm insanların zihinlerinde düşünceler olmadığını, belli görüşlere göre davranmadıklarını asla iddia etmez, tersine görüşleri ve amaçları toplumun maddi temelini kullanarak açıklar. **Tüm idealist tarih teorilerinin tersine, materyalist teori düşüncelerde basit ve öncelikli olanı değil, türetilmiş, bağımlı, ikincil olanı görür, yani belli maddi ilişkilerin sonucu olan şeyi görür.**

Şimdi temelini yapısını, insanların geçimlerini sağlama biçimlerini, Marx'ın dediği gibi üretim tarzlarını daha yakından inceleyelim... **Üretim tarzı nedir?** Diyalektik materyalizmde üretim tarzı derken, insanların üretirken ya da çalışırken girdikleri karşılıklı ilişkiler, ya da kısa yoldan bir tarifile, çalışma sırasında insanların karşılıklı ilişkileri kastedilir. Son tahlilde soru şudur: İnsanlar üretim araçları etrafında nasıl gruplaşır? Başka bir deyişle: **Üretim araçları kime aittir ve nasıl kullanılırlar?**

Belli bir üretim biçimini ele alıp temelini ve özünü saptadığımızda, üretim tarzının anlamını daha iyi kavrayabiliriz. **Kapitalist üretim tarzını** ele alalım: Bu tarzın **birinci özelliği**, makineler, fabrikalar, hammaddeler gibi üretim araçlarının üreten kişiden, yani işçiden ayrı olmasıdır. Üretim araçlarının sahipleri olan, ama onları işletmeyen bir insan sınıfı var. Diğer taraftaysa hiçbir üretim aracına sahip olmayıp yalnızca işgücü olan bir sınıf,

yani işçiler vardır; bu sınıf ancak üretim araçları sahiplerince, yani kapitalistlerce işe alınır çalışabilir. Kapitalizmin **ikinci özelliği** bu insanların hukuken özgür insanlar olmaları ve **üçüncü özelliği** de üretim araçlarının, yani makinelerin, araç gerecinin, hammaddelerin toplumsal olarak kullanılmasıdır, başka bir deyişle bir makede, bir fabrikada bir grup işçi birlikte çalışır.

Bu üretim tarzının karşısına, küçük zanaatkarlıkta ya da küçük veya orta ölçekli tarım ekonomisinde görülen **basit meta üretimi** koyalım. Bu alanlarda insanların birbirleriyle ilişkisi kapitalist ilişkilerden farklıdır. Çalışan, aynı zamanda üretim araçlarının da sahibidir, köylü toprağın, binanın, tarım araçlarının, hayvanların sahibidir; zanaatkar atölyesinin, araç gerecinin, hammaddelerinin sahibidir. Bu basit meta üretiminin ikinci özelliği ise, kapitalizmden farklı olarak burada birçok kişinin işbirliğinin bulunmamasıdır, tersine, tekil üretici kendi araçlarıyla çalışır. Bu üretim araçları üreticinin özel mülküdür ve bizzat onun tarafından kullanılır. Tarım veya zanaat işletmesinde üreticinin ona ait araç gereçle etkileşimi söz konusudur. Ancak toplam ekonomi açısından bakıldığında tek tek üreticilerin dolaysız, planlı bir etkileşimi yoktur - işte fark da burada yatmaktadır- tersine, herkes diğerinden bağımsız olarak çalıştığından toplum sayısız üreticiye bölünmüştür. Kapitalist üretimde ekonomik bir birim olarak bir araya getirilmiş olan sayısız insanın bilinçli etkileşimi fabrikayı veya birkaç fabrikayı kapsamaktadır. Basit meta üretiminde planlama olsa olsa zanaatkarla birlikte birkaç çırağı veya çiftçiyle birlikte ailesini kapsar.

Üçüncü bir belirgin örnek de çeşitli biçimler alan **ilkel komünizmdir.** Burada ilkel komünist toplum önemli üretim araçlarının ortak sahibidir. Üretim araçlarına bizzat sahip olmak ikincil önemdedir. Çalışma doğrudan toplumsaldır; ne basit meta üretiminde ne de kapitalist ekonomide yukarıda sayılanlar vardır. Daha kapsamlı bir tanıma ihtiyaç olsa da insanın üretim araçlarıyla ilişkisinin farklı üretim ilişkilerini veya üretim tarzlarını ifade ettiği yolunda birkaç örnek vermiş olduk.

Üretim ilişkisi veya insanların doğrudan üretimdeki ilişkileri belirleyen şeylerden biri de **ürünlerin dağıtımıdır.** Bunun için de **bölüşüm ve dolaşım** kavramları kullanılır. Kapitalist ilişkilerde bu mesele çok açıktır. Üretim araçlarına sahip sınıf buna uygun olarak emek ürünlerinin, yani metallerin da sahibidir. Üretim araçlarının sahibi olmayan işçi sınıfının ise emeğinin ürünleri üzerinde herhangi bir hakkı yoktur. Üretimin yalnızca bir kısmını alır, geçimini üretim araçlarına sahip sınıfın doğrudan elinden çıkan bir ücret şeklinde alır. Diğer yanda üretim araçlarının özel mülkiyetinin bulunmadığı ilkel komünist ilişkilerde toplum ürünün tümüyle topluma ait olduğunu ve kısmen ortak tüketildiğini, kısmen de belli kurallara göre tek tek dağıtıldığını görürüz. **Üretim tarzı, yani insanların üretim araçlarıyla ilişkileri belli bir toplumdaki bölüşüm tarzını da belirler.**

Üretim tarzı veya üretim biçimi, başka bir kavramla, işkolu veya endüstri dalı kavramıyla karıştırılmamalıdır. Kapitalist üretim tarzı, feodal üretim tarzı, ilkel komünizm, köle ekonomisi, tüm bunlar üretim biçimleri veya üretim tarzlarıdır, çünkü temellerinde belli bir toplumsal üretim davranışı bulunmaktadır. Buna karşın avcılığın, balıkçılığın veya tarımın üretim tarzı olduğu söylenemez. Avcılık, balıkçılık, tarım farklı üretim tarzları değil, yalnızca **farklı işkolları** veya geçim kaynaklarıdır, çünkü bu işkollarının her biri toplumsal olarak son derece farklı tarzlarda gerçekleştirilebilir. İlkel komünist ilişkilerde tarım vardır; köle sahibinin uyguladığı tarım vardır; bütün bir ortaçağ boyunca feodal tarım

MARKSÇI - LENİNCİ PARTİ'NİN EĞİTİM NOTLARI

vardır; basit meta ekonomisi ilişkileriyle tarım ve son olarak da kapitalist ilişkiler dahilinde tarım vardır. Büyük olasılıkla ilk balıkçılık, komünist biçimde yapılmıştır; yani birkaç balıkçı bir araya gelip balıkçılık yapmıştır. Ardından balıkçının tek başına ağını alıp yola çıktığı basit meta üretimi olarak balıkçılık vardır ve son olarak da günümüzde modern kapitalist endüstri olarak balıkçılık vardır, burada bir kapitalist gerekli ağılar, vs. ile birlikte birkaç balıkçılık aracının sahibidir ve ücretli işçi çalıştırır.

Üretim tarzını veya üretim ilişkilerini, sık sık karıştırılan teknoloji kavramından da ayırt etmek lazım. Üretim tarzı insanlar arasındaki bir ilişkidir, toplumsal bir ilişkidir. Teknolojiyse insanların doğayla ilişkisiyle ilgilidir. Bu yüzden de makine üretimi gibi kavramlar bir üretim tarzını veya bir üretim ilişkisini değil, belli bir üretim teknolojisini tanımlar. Aynı durum taş çağından, bakır çağından, bronz çağından veya demir çağından söz ederken de geçerlidir. Bu çağlar, taş, bakır, bronz ve demir aletlerin kullanıldığı tarih öncesinin ve tarih çağının çeşitli dönemleridir. Bu sınıflandırma üretim tarzına değil, teknolojiye dayanır.

Üretim tarzı bütün diğer toplumsal ilişkilerin şekillendirilmesi ve gelişmesi için belirleyici ve temel niteliklidir. Bir başka deyişle, tüm toplumsal gelişmenin motoru üretim tarzıdır. Ama şu soru da ortaya atılabilir: Üretim tarzının gelişmesinde belirleyici olan nedir? Toplumun ilkel komünizmden basit meta üretimine veya feodalizme, feodalizmden kapitalizme, kapitalizmden sosyalizme geçişinde neler belirleyicidir?

Üretim tarzındaki değişikliklere hükmeden genel kanun, emeğin üretkenliğinin gelişmesidir. Emeğin üretkenliğine, emeğin verimliliği veya bereketi de diyebiliriz. İnsanoğlunun gördüğü tüm üretim biçimlerine bakıldığında bir üretim tarzından diğerine geçişi belirleyen genel kanun anlaşılır: üretken güçlerin artışı. Her bir üretim tarzının temeli ve önkoşulu üretken güçlerin ve teknolojinin belli bir seviyede olmasıdır. Bir üretim tarzından diğerine geçişe yol açan ve gelişmeyi ilerleten dinamik neden, belli bir üretim tarzı içinde gelişen karşıtlıktır, üretim tarzı ile üretken güçler arasındaki çelişkidir. Bu noktada **üretken güçler** kavramıyla neyi kast ettiğimizi şöyle ifade edebiliriz: **Belli bir miktarda üretime katkıda bulunan tüm güçler. Her bir üretim tarzı üretken güçlerin veya emeğin verimliliğinin belli bir sınıra kadar gelişmesine izin verir. Bu sınıra ulaşıldığı anda bu üretim tarzı bir engele dönüşür, oysa o ana kadar bir ilerlemez. Bu engel yeni, daha yüksek bir üretim tarzına geçişle ortadan kaldırılır; toplum sınıflara, hükmeden ve hükmedilene bölünmüştü de, geçiş toplumsal devrimle gerçekleşir.**

Tarımın gelişmesiyle ilgili bir örnek vererek bu durumu açıklayabiliriz: İlk ilkel tarım, komünist ortak bir işletme halinde gerçekleştirildi. Bu ilkel komünist tarım bir dizi teknolojik ve ekonomik gelişme aşamasından geçti. Tarım belli bir aşamaya kadar gelişti, bu aşamaya vardığında da ilkel komünist tarım engel haline geldi. Bunun üzerine başka bir üretim şekline, yani çiftçi ekonomisine, basit meta üretimine geçiş yaşandı. **Arsa ve toprak ortak mülkiyetinin yerine arsa ve toprak özel mülkiyeti ve tarımsal üretim araçları özel mülkiyeti geçti.** Bu arsa ve toprak özel mülkiyeti çok daha yoğun bir emek performansını olanaklı kıldı, üretim gücü arttı. Bu çiftçi ekonomisi, daha üstün yöntemler geliştirilebildiği, tarım makineleştirildiği anda tekrar sınırlarına ulaşır, geri kalmış görünür. Köylülük ilişkisi koşullarında buhar gücü, elektrik gibi modern teknolojinin buluşları kullanılamaz. Bu durum da kapitalist işletmeye geçişi şart koşar. Kapitalist işletme de ka-

pitalist üretim tarzının özelliklerinin zorunlu kıldığı kendi özel sınırlarını veya engellerini yaratır. Daha fazla gelişim için bir sonraki adım sosyalist tarıma geçiş olacaktır. Tarımda bir üretim tarzından diğerine geçişi düzenleyen güç, emeğin üretkenliğindeki ilerlemedir.

Bir üretim tarzından diğerine geçiş kendiliğinden, otomatik olarak gerçekleşmez. İnsanlar tarafından gerçekleştirilir, hatta genellikle mevcut üretim tarzın gelişmesine engel olan ve üretimdeki rollerinde daha yüksek bir üretim tarzı için koşullara zaten sahip olan toplum kesimi veya toplumsal sınıf tarafından gerçekleştirilir.

Şimdi sınıflara değinelim. Sömürülen veya ezilen, feodal, kapitalist sınıflardan söz edilir. Sınıflar ezelden beri var değildir ve sonsuza kadar var olmayacakları da öngörülebilir. Sınıfsız ilkel toplumda meydana gelen işbölümü sonucunda görece uzun bir gelişme sürecinin ardından toplum sınıflara bölünmüştür. **Sınıflar ilkel komünizmin parçalanmasından sonra tarihsel olarak ortaya çıkmıştır ve özel mülkiyetin gelişmesiyle çok yakından ilişkilidir. Sınıf aidiyetini belirleyen şey üretim araçlarıyla ilişkilidir.** Günümüz kapitalist toplumunu incelediğimizde hangi ana sınıfları neye göre ayırt ederiz?

1. Kendileri çalışmayan ve üretim araçlarını dışarıdan işgücü ile harekete geçiren üretim aracı sahipleri, yani kapitalistler sınıfı.
2. İşgücülerini kapitalistlerin hizmetine sunanlar, üretim araçlarına sahip olmayanlar, yani işçiler.

Günümüz kapitalist toplumunun temel sınıfları bunlardır. Aralarındaki fark üretim araçlarıyla ilişkilerinde yatmaktadır.

İki temel sınıf kapitalistler ve işçi sınıfıdır, ancak **ayrıca**

3. bir sınıfı daha ayırt ediyoruz. Bu sınıf kapitalizm öncesi ilişkiler içinde de vardır, üretim araçlarına sahip olan ve kendi çalışan küçük çiftçiler, zanaatkarlar veya basit meta üreticilerinden oluşur. (Günümüzde **küçük burjuvazi** olarak da adlandırdığımız bu sınıf veya sınıfsal katman toplumsal mücadele sürecinde ya burjuvazinin ya da işçi sınıfının yanında yer alır. Bu onun bu süreç içinde ne derece burjuvalaşmasına veya proleterleşmesine bağlı olarak gelişir) (**Düzenleyenin Notu**)

Ya da Yunan, Roma antikçağını ele alalım. Burada üretim araçlarının ve kölelerin sahipleri olan köle sahipleri ve üretim araçlarına sahip olmayan köleler arasında ayırım yapılabilir. Hatta köleler işgücülerini özgürce satmıyorlardı, kendileri metaydılar. Ayrıca antikçağda da zanaatkarlar ve özgür çiftçiler, yani basit meta üreticileri vardı. Burada da, tıpkı kapitalist ilişkilerde olduğu gibi, sınıf aidiyeti üretim araçlarıyla ilişkiye dayanarak belirlenmiştir.

Önümüzdeki sayıda yayınlanacak son bölümde tarih teorisine devam edilecektir.

(**KAYNAK:**1927 yılında Moskova Üniversitesinde çeşitli ülkelerden gelen bir gurup militana Alman komünist A. Thalheimer Diyalektik Materyalizm dersleri verir. Yazı bu derslere sadık kalınarak düzenlenmiştir.)

Lenin Köşesi

Sosyalizm Ezbercilikle Öğrenilemez

Sosyalizmi öğrenmek için neye gereksinim duyarız? Sosyalizmin bilgisini elde etmek için genel bilgi toplamından neler seçilip ayrılmalıdır? İşte, ne zaman sosyalizmi öğrenme görevi yanlış biçimde sunulsa ya da fazlasıyla tek yanlı olarak yorumlansa, birdenbire karşımıza çıkan birkaç tehlike...

Doğal olarak, insanın aklına gelen ilk düşünce, sosyalizmi öğrenmenin, kitaplarda içerilmiş bulunan bilginin toplamını yutarcasına öğrenmek anlamına geldiği oluyor. Ancak, sosyalizmin incelenmesinin böyle bir tanımı, fazlasıyla kaba ve yetersiz olacaktır.

Eğer sosyalizmin incelenmesi salt kitaplardakilerin yutarcasına öğrenilmesiyle kalsaydı, çok kolaylıkla kitap cambazları ve kabadayılarımız olurdu. Bu da çoğu zaman bize zarar verecektir; Sosyalizmi kitaplar ve broşürlerde bulunanlardan ezberle öğrenmiş böyle kişiler, bu bilgiyi bir araya getirmekte ve komünizmin gerçekten istediği biçimde davranmakta yetersiz kalacaklardır.

Bize eski kapitalist toplumdan kalan en büyük kötülüklerden ve talihsizliklerden biri, kitapların pratik hayattan tümüyle soyutlanmış oluşudur. Çünkü, içlerinde her şeyin en iyi biçimde tarif edildiği kitaplarımız vardır; ancak bu kitaplar, çoğu durumda, komünist toplumu yanlış tarif eden, anlatan en iğrenç ve ikiyezlü yalancılardan oluşmaktadır. Bu yüzden, komünizm hakkındaki kitaplarda yazılanların salt 'rutin' bir özümsemişi son derece yanlış olacaktır. Biz artık, konuşmalarımızda ve yazılarımızda, daha önceden komünizm hakkında söylenenleri salt tekrarlamakla kalmıyoruz; çünkü bizim konuşma ve yazılarımız, bütün alanlardaki günlük çalışmalarımızla bağlantılıdır. Çalışma olmaksızın, mücadele olmaksızın, komünist kitap ve broşürlerden elde edilmiş 'rutin' bir komünizm bilgisi değersiz olacaktır; çünkü, kuramın eylemden o eski ayrılmışlığını, eski burjuva toplumunun en iğrenç özelliğini oluşturan o eski ayrımı sürdüren budur.

Eski okul, her şeyi tıka basa dolduran, öğrencilerin beynini tı-

kaıyı köstekleyen, yararsız, gereksiz ve yavan bir bilgi yığınına yutarcasına öğrenmeye zorlayan ve genç kuşağı tornadan çıkmış memurlar durumuna getiren bir okuldu. Ama bundan, insanlığın bilgi birikimini ele geçirmeden komünist olunabileceği sonucunu çıkarırsanız büyük bir yanılgıya düşersiniz. Komünizmin kendisinin bir sonucu olduğu bilgi toplamını ele geçirmeden, sosyalist bilimin sonuçları olan sloganları ezberle öğrenmenin yeteceğini düşünmek yanlıştır.

Marksizm, komünizmin insanın bilgi toplamından nasıl doğduğunu gösteren bir örnektir.

Asıl olarak Marx'ın yarattığı sosyalist kuramın, sosyalizm biliminin, bu marksizm öğretisinin -bir deha bile olsa- tek başına 19. yüzyılın bir sosyalistin ürünü olmaktan çıktığını; dünyanın her yanında, bu öğretiyi kapitalizme karşı mücadelelerinde uygulayan milyonlar ve on milyonlarca proleterin öğretisi olduğunu okumuş ve duymuşsunuzdur.

Marksizmin neden en devrimci sınıftan milyonlarca ve on milyonlarca insanın kalbini kazandığını soracak olursanız, alacağınız bir tek cevap olacaktır: Çünkü Marx'ın dayanağı, kapitalizmde kazanılan insan bilgisinin sağlam temeliydi. İnsan toplumunun gelişme yasalarını inceleyen Marx, kapitalizmin gelişmesinin kaçınılmaz olarak sosyalizme yol açtığını anlamıştır. Asıl olan, Marx'ın bunu ancak bu kapitalist toplumun en kesin, en ayrıntılı ve en derin incelenmesi temeli üzerinde kanıtlamış olmasıdır; bunu başarabilmesinin nedeni de, daha önceki bilimin ürettiklerini tümüyle özümsemiş olmasıydı.

Biz, insan toplumu tarafından yaratılmış olan her şeyi, bir tek ayrıntısını bile ihmal etmeden, eleştireci bir gözle inceledik. İnsan düşüncesinin yarattığı her şeyi inceledik, eleştirdik, işçi sınıfı hareketinde deneylerden geçirdik ve burjuva sınırlamalarına hapsolmüş ya da burjuva önyargılarıyla bağlanmış kişilerin çıkaramayacağı sonuçları çıkardık...

Eski okuldan, genç insanların kafalarını, onda dokuzu yararsız, onda biri de çarpıtılmış çok büyük miktarda bilgiyle yüklemeye sistemini almamalıyız. Ama bu, kendimizi komünist sonuçlarla sınırlayabileceğimiz ve yalnızca komünist sloganları belleyeceğimiz anlamına gelmez. Komünizmi bu yolla yaratamayacaksınız. Ancak kafanızı insanlığın yarattığı bütün bilgi hazineleriyle zenginleştirerek komünist olabilirsiniz.

Tıka basa doldurmaya gereksinim duymuyoruz; ama, temel olguların bilgisiyle her öğrencinin kafasını geliştirmeye ve kusursuzlaştırmaya kesinlikle gereksinim duyuyoruz. Çünkü, elde ettiği bütün bilgi kafasında sindirilmemişse, komünizm boş bir şey, salt bir yafta, komünist de salt bir kabadayı olacaktır. Bu bilgiyi yalnız özümsemek değil, eleştirerek özümsemek zorundasınız; öyle ki, yararsız süprütümlerle tıka basa doldurmayın kafanızı, ama eğitim gören çağdaş insandan ayrılmayacak olan bütün olgularla zenginleştirin.

Bir komünist bu bilgiyi, geniş çapta ciddi ve sıkı bir çalışmaya girişmeden, eleştireci bir gözle incelemesi gereken olguları anlamadan, kaptığı hazır sonuçlara bakarak, sosyalizmi salt kuram sahibi olmak için alırsa, çok kötü bir komünist olacaktır. Böylesi yüzeysellikler kesinlikle ve son derece zararlıdır. Az şey bildiğimi biliyorsam eğer, daha çoğunu öğrenmek için uğraşacağım; ama bir insan komünist olduğunu ve hiçbir şeyi adamakıllı bilmek gerektiğini duymadığını söylüyorsa, asla komünist falan olamayacak demektir.

** Rus Genç Komünistler Birliği - KOMSOMOL Kongresi'nde Konuşma, 1920.*